

Foto: Anders Nilsson

Lektion i fysiologi på det medicinska universitetet Iuliu Hatieganu i Cluj. Klassens 80 studenter lyssnar uppmärksammat när professor Simita Suau föreläser på engelska. Bara två av läkarstudenterna i salen har inte svenska som modersmål. Övriga 78 är svenskar.

Just nu finns drygt 40 läkarutbildningar på engelska i Östeuropa, både i EU:s nya medlemsländer och i länder som aspirerar på att bli medlemmar på sikt.

Flera av östuniversiteterna har läkarprogram även på franska och tyska.

Också Ryssland har en rad engelskspråkiga medicinprogram, ett flertal svenskar studerar med studiemedel från CSN vid universitet i St Petersburg och Moskva med engelskspråkig utbildning.

(Siffran anger hur många som just nu studerar med studiemedel från CSN vid de olika universiteterna.)

TABELL 1. MEDICINUTBILDNING PÅ ENGELSKA I EU-MEDLEMSLÄNDER

POLEN

Medical Academy, Gdańsk	290
Wroclaw Medical University, Wrocław	112
Warszawa Medical Academy, Warszawa	66
Medical Academy, Białystok	56
Pomorska Medical Academy, Szczecin	42
Medical University of Lublin, Lublin	25
Medical Academy Łódź, Łódź	10
Jagiellonian University, Kraków	8
Poznan Medical University, Poznań	8
Silesia University, Katowice	
Collegium Medicum, Bydgoszcz	

UNGERN

Semmelweis University, Budapest	107
Debrecen University, Debrecen	91
Pécs Medical University, Pécs	42
Albert Szent-Györgyi Medical Center, Szeged	26

TJECKIEN

Masaryk University, Brno	27
Charles University, Prag	56
Charles University in Plzeň, Plzeň	15
Charles University in Hradec Kralove	4
Palacky University, Olomouc	

SLOVAKIEN

Jessenius medicinska fakultet, Martin	12
Comenius University, Bratislava	14
Pavol Josef Safarik University, Košice	5

RUMÄNIEN

Iuliu Hatieganu University, Cluj-Napoca	156
University of Oradea, Oradea	10
Carolo Davila University, Bukarest	7
Grigore T Popa University, Iași	7
Victor Babes University, Timișoara	6

Allt fler östuniversitet startar läkarutbildning på engelska

Medicinutbildning på engelska har blivit en lönsam affärsidé för fattiga universitet i det gamla Östeuropa. Vid det här laget finns minst 40 engelskspråkiga utbildningar i öst – och svenska studenter är attraktiva eftersom de får ta med sina studielån utomlands.

Nya EU-länderna Ungern, Polen, Rumänien, Bulgarien, Tjeckien, Slovakien, Lettland, Litauen och Estland – alla har de numera engelskspråkiga läkarprogram.

Bara i Polen erbjuder elva olika universitet nu utbildning på engelska. Senaste tillskottet är Collegium Medicum i Bydgoszcz som till hösten 2009 startar ett program med uttalad inriktning på »citizens of the Nordic countries«.

Också i de länder som förhandlar om medlemskap eller hoppas på ett i framtiden – Serbien, Kroatien, Moldavien och Ukraina – tävlar universiteterna om att erbjuda läkarutbildning på engelska. Vid det här laget finns cirka

40 engelskspråkiga utbildningar i Östeuropa – och svenskarna är attraktiva eftersom de får ta med sina studielån utomlands.

Men det är fler än universiteterna som försöker tjäna pengar på läkarutbildningarna. En rad rekryteringsföretag kontaktar svenska ungdomar som sökt till läkar- och tandläkarutbildningen i Sverige men inte kommit in – och erbjuder en plats mot betalning. Så hamnade en stor del av Iuliu Hatieganus cirka 200 svenska medicinstudenter i Cluj-Napoca i rumänska Transsylvanien.

– Jag hade sökt i många år, men aldrig kommit in, säger en svenska som förra året fick ett mejl från rekryteringsföretaget Globalstudent strax efter det sedvanligt dystra beskedet om att hon inte platsade på tandläkarutbildningen i Sverige. För 4 500 kronor förmedlades hon en plats i Rumänien. Många andra av de svenska läkar- och tandläkarstudenter i Cluj berättar samma historia. De hade

sökt, fått nej – och kontaktades därefter av ett rekryteringsföretag. Att hitta dem som sökt till utbildningarna i Sverige är lätt.

Uppgifter från Verket för högskolestudier, VHS, är offentliga och bara att begära ut för den som vill ragga i rätt målgrupp.

Förra året var handelsbolaget Plugga medicin i blåsväder sedan ett antal svenska studenter anmält det till Allmänna reklamationsnämnden. Bland annat anklagades Plugga medicin för att ha lagt på flera tusen svenska kronor i månaden på de lägenheter i Cluj-Napoca som bolaget förmedlat till studenterna. Ett ärende som så småningom lades ned.

Plugga medicin startades av två svenskar, Alex Munteanu och Andrei Bunea, som

både studerar medicin i Cluj. Numera drivs företaget enbart av Alex Munteanu.

– Jag hoppade av i oktober 2007, säger Andrei Bunea, som sedan dess startat föreningen MSF Utland för medicinstudenter i utlandet och blivit en förgrundsgestalt i arbetet med att sätta fokus på de många svenskar som läser till läkare utomlands.

I stället står Buneas fru och bror som ansvariga för rekryteringen av studenter i det nya företaget Globalstudent. Konceptet är detsamma som hos Plugga medicin. Studenter som sökt men inte kommit in på utbildningarna till läkare och tandläkare, kontaktas via mejl eller telefon och

erbjuds en plats i Cluj-Napoca.

På VHS bekräftas att Andrei Bunea vid flera tillfällen, och senast 2008, begärt ut listor över samtliga sökande till läkar-, tandläkar- och veterinärutbildningarna.

– Min bror gör ett fantastiskt jobb, säger Andrei Bunea, som i mitten av maj fick besök i Cluj-Napoca av tre representanter från det svenska läkarförbundet.

– Vi är väldigt tacksamma för att Läkarförbundet nu uppmärksammar oss cirka 2 500 svenskar som läser utomlands till läkare.

Till hösten kostar det 6 495 kronor att få en studieplats via familjen Buenas Globalstudent.

Företaget uppger sig också förmedla platser till läkarutbildning i Bukarest och Timisoara samt till engelsk-

»Vi är väldigt tacksamma för att Läkarförbundet nu uppmärksammar oss cirka 2 500 svenskar som läser utomlands till läkare.«

TABELL 2. MEDICINUTBILDNING PÅ ENGELSKA I ICKE EU-MEDLEMSLÄNDER

University Ovidius, Constanța,	4	SERBIEN	
University of Medicine, Târgu Mureș,	4	University of Belgrad, Belgrad	12
BULGARIEN		University of Novi Sad, Novi Sad	1
Medical University Plovdiv, Plovdiv,	4	University of Niš, Niš	1
Medical University of Varna, Varna		KROATIEN	
University of Sofia, Sofia		University of Zagreb, Zagreb	9
Medical university of Pleven, Pleven		UKRAINA	
LETTLAND		Odessa Medical university, Odessa	1
Rīga Stradins University, Rīga	32	National Pirogov University, Vinnitsya	1
LITAUEN medlem		Kharkiv National Medical University, Kharkiv	1
Kaunas University of Medicine, Kaunas	6	MOLDAVIEN	
ESTLAND		Nicolae Testemitanu Universitetet, Chișinău	
University of Tartu, Tartu (första två åren på eng.)		VITRYSSLAND	
		Grodno university, Grodno	
		GEORGIEN	
		Tbilisi State Medical, Tbilisi	1

språkig veterinärutbildning i Cluj.

Också Plugga medicin fortsätter med att mot betalning ordna en plats på Iuliu Hatieganus medicinprogram. Plugga medicin förmedlar även platser till medicinstudier vid ytterligare ett rumänskt universitet, medicinska universitetet i Târgu Mures. Till hösten varierar priserna mellan 5 900 och 14 900 kronor beroende på hur mycket hjälp man vill ha.

Plugga medicin har numera även en tysk och en engelsk avläggare som raggar studenter till Rumänien via en tysk respektive en engelskspråkig hemsida.

Ytterligare en svensk förmedling, Medinro, tar 3 900–6 500 kronor för att förmedla

en plats i Cluj eller Targu Mures. Det allra nyaste svenska rekryteringsföretaget kallar sig EasyEast och garanterar en studieplats i Târgu Mures

för mellan 2 000 och 5 500 kronor.

Samtliga förmedlingar utlovar utbildningsplatser trots att universiteten på sina

hemsidor understryker att inget officiellt samarbete finns med några rekryterare.

Ännu en ny nisch för dem som försöker tjäna pengar på det stora intresset för medicinutbildningar är att erbjuda förberedande studier, så kallade premedical courses, som uppges bana väg till olika internationella läkarprogram. Sedan årsskiftet finns företaget Medical Doctors International i Stockholm och anordnar en 16-veckors grundkurs mot en avgift på 36 000 för den som vill vara säker på att klara inträdesprov till medicinstudier, tandläkarstudier eller veterinärstudier i utlandet.

Eva Axelsson
journalist
på Eskilstuna-Kuriren

USA satsar på nya »Med schools«

Västvärldens befolkning blir allt äldre och läkarutbildningen räcker inte till. Sverige är inte det enda land som »utbildar utomlands«. På den engelskspråkiga medicinutbildningen i bulgariska Pleven studerar just nu ett hundratal japaner.

»Många universitet i utvecklingsländer ser studenter från i-världen som en värdefull källa till utländsk valuta« säger Hiyo-kio Takagiwa som rekryterar japanska studenter till Plevens universitet i en artikel i den japanska tidningen Asahi Weekly (22/2 2009).

I krisen USA är läkarutbildningarna just nu det enda som expanderar (Associated Press 12/3 2009). Befintliga »Med schools« utökar antalet platser och i ett stort antal stater byggs helt nya skolor. I bilindustrins Michigan med en arbetslöshet på cirka 12 procent finns planer att dubbla antalet Med schools från tre till sex inom de närmsta åren. ■

Massvaccinering stor utmaning för landstingen

Att vaccinera befolkningen mot den nya influensan blir en stor utmaning för landsting och regioner, både rent praktiskt och ekonomiskt. Före den 1 september ska kostnadsfördelningen mellan staten och landstingen vara klar, och SKL ska ha utfärdat riktlinjer för vad det ska kosta den enskilde att vaccinera sig.

I slutet av september ska vaccinet mot den nya influensan A(H1N1) börja levereras till en plats någonstans i Sverige, för transport till lagerutrymmen och vidare ut till landets vårdcentraler och andra lokaler där vaccinering sker. Hur den distributionen ska gå till är inte klart än, inte ens huruvida man ska använda befintliga system eller göra en upphandling. SKL, Sveriges Kommuner och landsting, och Stockholms läns landsting tittar nu på hur logistiken ska lösas.

Men Göran Stiernstedt, chef för avdelningen för vård och omsorg vid SKL, är inte orolig. Vi har två månader på

oss, påpekar han, och distributionen är en mindre utmaning i sammanhanget.

Den stora utmaningen, menar han, blir genomförandet av själva vaccineringen.

Det kommer att behövas både lokaler och mycket folk som vaccinerar.

I Region Skåne skriver man på sin webbplats att Smittskydd Skåne undersöker om pensionerad vårdpersonal och elever med tillräcklig kompetens från vårdutbildningar kan gå in och delta i vaccineringsarbetet.

Någon uppmaning till pensionerade läkare att anmäla sitt intresse för att delta tror dock inte Göran Stiernstedt på.

– En del landsting räknar med att klara det med befintliga resurser, säger han.

Göran Stiernstedt

Samtidigt är det en nackdel att använda befintlig personal. Då prioriteras vaccineringen framför andra uppgifter.

– Men det beror också på om man får hjälp av staten. Det kostar ju att ta in pensionerade läkare.

Göran Stiernstedt tycker att man från landstingssidan bör ta kontakt med såväl företagshälsovård som skolhälsovård.

– Landsting och kommuner bör kanske ta gemensamt ansvar, säger han.

Kontakt med skolhälsovården om vaccineringen har etablerats i åtminstone Stockholms läns landsting, bekräftar Ingegerd Hökeberg, biträdande smittskyddsläkare, SLL.

Samtliga landsting och regioner har beställt vaccin mot influensan, tillräckligt för hela befolkningen.

Vaccineringen kommer enligt SKL att kosta 2–3 miljarder kronor, varav själva vaccinkostnaden står för cirka 1,3 miljarder.

SKL för nu samtal med regeringen om vem som ska betala.

– Vi har aldrig begärt att staten ska stå för allt, säger Göran Stiernstedt.

Men han tycker det är rimligt att regeringen går in med en del.

– Dels är det en statlig myndighet som står för rekommendationen. Dels är vaccineringen av nationellt intresse.

Men han vill inte uppge hur stor del han tycker staten ska stå för.

Målet är, enligt Göran Stiernstedt, att finansieringen ska vara klar senast den 1 september.

Samma datum är nu också deadline för de rekommendationer SKL avser att gå ut med till landstingen vad gäller hur mycket det ska kosta för den enskilde att vaccinera sig, men också till exempel för prioriteringar av vilka som ska vaccineras i första hand. Detta för att få så lika villkor som möjligt för hela landet.

Karin Bergqvist